

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 Inkomensafhankelijke boetes?

17 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

a

- een uitleg dat het geven van standaardboetes voor verkeersovertredingen bij het daadrecht past, met een toepassing van een omschrijving van het begrip daadrecht en informatie uit de inleiding waaruit daadrecht blijkt

1

b

- een uitleg dat het geven van inkomensafhankelijke boetes voor verkeersovertredingen bij het daderrecht past, met een toepassing van een omschrijving van het begrip daderrecht en informatie uit de inleiding waaruit daderrecht blijkt

1

voorbeeld van een juist antwoord:

a

- In de inleiding staat dat bij standaardboetes de hoogte van de boete afhankelijk is van de ernst van het delict en voor iedereen gelijk is. Het daadrecht stelt de daad centraal en gaat uit van gestandaardiseerde sancties voor elke soort overtreiding. Dus past het geven van standaardboetes bij het daadrecht.

1

b

- In de inleiding staat dat bij inkomensafhankelijke boetes de hoogte van de boete afhankelijk is van de hoogte van het inkomen van de verkeersovertreder. Het daderrecht houdt rekening met persoonskenmerken en de sociale omstandigheden van de dader, zoals de hoogte van het inkomen van de overtreder. Dus past het geven van inkomensafhankelijke boetes bij het daderrecht.

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 3

Een juist antwoord bevat:

- het noemen van economisch kapitaal en informatie uit regel 1-35 van tekst 4 waaruit economisch kapitaal blijkt 1
- informatie uit regel 1-35 van tekst 4 waaruit sociale ongelijkheid blijkt 1
- een uitleg dat economisch kapitaal volgens Kantorowicz-Reznichenko in het boetesysteem met standaardboetes de sociale ongelijkheid vergroot, met een toepassing van de omschrijving van het kernconcept sociale ongelijkheid 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Volgens tekst 4 hebben sommige overtreders een maandloon van 1.200 euro en andere overtreders een maandinkomen van 10.000 euro (r. 28-30). Dit maandelijkse inkomen is economisch kapitaal. 1
- Een standaardboete maakt procentueel een groter deel uit van het inkomen van een overtreder met een lager maandloon dan van een overtreder met een hoger maandloon (r. 25-30). 1
- Dat wil zeggen dat in een boetesysteem met standaardboetes loonverschillen tussen overtreders leiden tot een (nog) ongelijkere verdeling van schaarse zaken, zoals geld/inkomen. Dus vergroot in het boetesysteem met standaardboetes economisch kapitaal de sociale ongelijkheid, volgens Kantorowicz-Reznichenko. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een verklaring dat voor mensen met een hoog inkomen de afschrikwekkende werking van standaardboetes klein is, met een toepassing van de rationele keuzetheorie waaruit blijkt dat mensen met een hoog inkomen bij standaardboetes de kosten lager dan de baten / de baten hoger dan de kosten zullen inschatten en informatie uit regel 36-49 van tekst 4 om dit te illustreren 1
- een verklaring dat voor mensen met een hoog inkomen de afschrikwekkende werking van inkomensafhankelijke boetes groter is, met een toepassing van de rationele keuzetheorie waaruit blijkt dat mensen met een hoog inkomen bij inkomensafhankelijke boetes de kosten hoger dan de baten / de baten lager dan de kosten zullen inschatten en informatie uit regel 36-49 van tekst 4 om dit te illustreren 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Kantorowicz-Reznichenko stelt dat met standaardboetes overtredingen kunnen worden afgekocht door mensen met een (hoog) inkomen, voor wie het bedrag van de standaardboete verwaarloosbaar is (r. 40-44). Mensen voor wie het bedrag van een standaardboete onbeduidend is, zullen de baten van het overtreeden van de wet, bijvoorbeeld ergens sneller aankomen wanneer zij te hard rijden, dus hoger inschatten/beschouwen dan de kosten, namelijk het krijgen van de standaardboete voor de overtreiding (want die kosten zijn voor hen geen enkel probleem). 1
- Een inkomensafhankelijke boete zal deze mensen (voor wie het bedrag van een standaardboete onbeduidend is) beter afschrikken (r. 44-49). Bij een inkomensafhankelijke boete zullen de kosten voor deze mensen veel hoger zijn (want hoe hoger het inkomen, hoe hoger de boete). De kans dat zij de baten van te hard rijden dan lager inschatten dan de kosten (een boete) is dan veel groter. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 3

Een juist antwoord bevat:

- een hypothese over een voordeel van inkomensafhankelijke boetes ten opzichte van standaardboetes (die past bij regel 36-49 van tekst 4) 1
- het noemen van de afhankelijke en de onafhankelijke variabele in deze hypothese 1
- een vraag die in een enquête gesteld zou kunnen worden om de genoemde afhankelijke variabele te meten 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Als een boete inkomensafhankelijk is, dan worden mensen met een hoog inkomen meer afgeschrikt om een strafbaar feit te begaan dan als er een standaardboete gegeven wordt. / Als een boete inkomensafhankelijk is, dan overtreden mensen met een hoog inkomen de wet minder vaak dan als er een standaardboete gegeven wordt. 1
- onafhankelijke variabele: het type boete / inkomensafhankelijke boete of standaardboete; afhankelijke variabele: de mate waarin mensen met een hoog inkomen worden afgeschrikt om een strafbaar feit te begaan / de mate waarin mensen met een hoog inkomen de wet overtreden 1
- Let je er met een inkomensafhankelijke boete meer op dat je binnen de snelheidslimiet blijft / geen verkeersovertreding begaat dan met de standaardboete? 1

21 maximumscore 1

Een juist antwoord bevat een argument tegen het systeem van standaardboetes, met een uitgangspunt van de socialistische stroming en informatie uit regel 17-54 van tekst 4 die het argument ondersteunt.

voorbeeld van een juist antwoord:

Een uitgangspunt van de socialistische stroming is gelijkheid en het systeem van standaardboetes vergroot de ongelijkheid tussen mensen met lagere en mensen met hogere inkomens. Voor eenzelfde overtreding draagt een armere persoon procentueel een zwaardere last dan een rijkere persoon (r. 25-34).

Vraag	Antwoord	Scores
22	maximumscore 2	
	Een juist antwoord bevat:	
	informatie uit regel 50-75 van tekst 4 om een liberaal uitgangspunt te illustreren	1
	een argument tegen het invoeren van inkomensafhankelijke boetes, met het noemen van de liberale stroming en het gekozen uitgangspunt van de liberale stroming	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	Het invoeren van inkomensafhankelijke boetes kan het recht op privacy van het individu schenden (r. 66-68).	1
	Dat wil zeggen dat het invoeren van inkomensafhankelijke boetes aan individuele rechten raakt, wat een uitgangspunt van de liberale stroming is.	1
23	maximumscore 2	
	Een juist antwoord bevat:	
	a	
	een uitleg dat de barrière 'toekennen van een hoge prioriteit aan een probleem' / 'afwegen van wensen of behoeften' is genomen met de motie van de SP, met een toepassing van deze barrière en informatie uit de inleiding van de vraag	1
	b	
	een redenering dat de barrière 'beslissen over (een beleidsmatige oplossing van) het probleem' lastig te nemen zal zijn en informatie uit regel 50-75 van tekst 4 die de redenering ondersteunt	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	a	
	De barrière die is genomen met de motie van de SP, is het toekennen van een hoge prioriteit aan de kwestie van inkomensafhankelijke boetes. Uit de inleiding van de vraag blijkt namelijk dat de SP een motie heeft ingediend om de mogelijkheden van inkomensafhankelijke boetes in Nederland nader te onderzoeken en dat er ook onderzoek heeft plaatsgevonden. Het onderwerp stond dus op de politieke agenda.	1
	b	
	De barrière 'beslissen over (een beleidsmatige oplossing van) het probleem' zal lastig te nemen zijn. Volgens Kantorowicz-Reznichenko maken sommigen zich zorgen over het schenden van het recht op privacy (r. 64-68). Een mogelijke schending van de privacy bemoeilijkt de beslissing over de inkomensafhankelijke boetes.	1
24	B	